

Quickscan

INTRODUCTIE

Dit is de Quickscan, zie het tabblad "Instructie Quickscan" voor meer informatie.

BESCHRIJVING EN BETROKKENEN

1 Naam algoritme/AI-systeem

Vul de naam van het algoritme, AI-model of AI-systeem in. Hier wordt niet het type onderliggende algoritme bedoeld (bijv. logistische regressie), maar de naam van het algoritme/het AI-systeem (bijv. CAS) waar deze quickscan voor wordt ingevuld.

Antwoord: ...

2 Korte beschrijving van het algoritme/AI-systeem

a. Het doel en het probleem dat het oplost

Beschrijf het doel in termen van de (operationele) meerwaarde die het algoritme/AI-systeem nastreeft. Voorbeelden zijn: het efficiënter maken van een proces door middel van automatisering, het beter inzichtelijk maken van grote hoeveelheden data, het effectiever inzetten van politiemedewerkers, inzet als ruisstrategie in een opsporingszaak, etc. Beschrijf hierbij ook de aanleiding voor de ontwikkeling/beoogde inzet van het algoritme/AI-systeem en het probleem dat het oplost (denk hierbij aan een beschrijving van de huidige situatie).

b. De gebruikers

Beschrijf de gebruikers van het algoritme/AI-systeem en waar het gebruikt zal worden. Wees zo specifiek mogelijk.

c. Waar zal het algoritme/AI-systeem ingezet of gebruikt worden?

Wanneer het algoritme/AI-systeem politie-breed wordt ingezet (en niet is beperkt tot een of meerdere specifieke eenheden of onderdelen), kies dan 'politie-intern'. Indien het niet onder een van de gebieden valt, kies dan "Anders, namelijk.." en vul aan.

d. Binnen welke politietaak valt het algoritme/AI-systeem ?

Kies een van de politietaken. Indien het niet onder een van de taken valt, kies dan "Anders, namelijk.." en vul aan.

Antwoord: ...

Antwoord: ...

Selecteer één of meerdere opties uit de onderstaande lijst

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

3 Als het algoritme/AI-systeem onderdeel of een 'module' is van een al bestaand algoritme/AI-systeem, benoem deze.

Antwoord: ...

4 Wat is de reden dat je de quickscan invult?

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

5 In welke fase bevindt het ontwikkeltraject zich momenteel?

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

6 Contactpersoon

a. Naam contactpersoon

Naam van de persoon die eerste aanspreekpunt is bij vragen.

b. E-mailadres contactpersoon

Dit is het e-mailadres van de persoon met wie collega's contact kunnen opnemen bij vragen. Het kan ook een gemeenschappelijke mailbox zijn.

Antwoord: ...

Antwoord: ...

7 Ontwikkelteam of afdeling

a. Naam ontwikkelteam of afdeling

Het team of de afdeling waar het algoritme/AI-systeem wordt ontwikkeld.

Antwoord: ...

b. Namen (primaire) ontwikkelaars

Dit zijn in de praktijk de betrokken data scientists. Dit kunnen zowel interne ontwikkelaars als externe ontwikkelaars zijn (zoals ontwikkelaars van ketenpartners of ontwikkelaars van consultancy-bureaus).

8 Naam producteigenaar

De naam van de projectleider of productowner.

9 Naam portefeuillehouder

De naam van de portefeuillehouder of themahouder die verantwoordelijk is voor het proces waarbinnen het algoritme/AI-systeem wordt gebruikt. Deze persoon is ook eindverantwoordelijk voor het verantwoord gebruik van het algoritme/AI-systeem.

10 Naam portefeuille

11 Wie zijn/zullen betrokken worden en in welke rol?

Denk hierbij aan materiedeskundigen, wetenschappers, ethici, juridische experts, andere ontwikkelaars (die bijv. code gaan reviewen), domeinexperts (die bijv. worden betrokken bij het filteren, transformeren, en labelen van de data). Denk hierbij in brede zin ook aan afstemming met de operatie over de wensen en eisen wat betreft (de interface van) het AI-systeem, het integreren van domeinkennis in het ontwerp en het valideren van het algoritme.

12 Externe ontwikkeling

a. Is/wordt het algoritme/AI-systeem, of het onderliggende algoritme, (deels) extern ontwikkeld?

Commerciële partijen zijn partijen waarbij het algoritme/AI-systeem tegen betaling wordt afgenomen (al dan niet in 'abonnementsvorm'). 'Partners' zijn partijen buiten de politie waarvan het algoritme/AI-systeem zonder betaling wordt afgenomen – voorbeelden van partners zijn het NFI, FIOD en AIVD. Open-source implementaties zijn algoritmes/AI-systeem die publiek beschikbaar zijn (via bijvoorbeeld Github of Huggingface).

b. Zo ja, beschrijf de naam van de externe partij, het land van herkomst en een link (URL) naar meer informatie.

De URL kan verwijzen naar een pagina met meer informatie over het (commerciële) product of (bij open-source implementaties) een code-repository.

c. Voor welk bedrag (excl. BTW) wordt het algoritme/AI-systeem ingekocht?

13 Zijn er vergelijkbare algoritmes/AI-systemen reeds intern beschikbaar? Zo ja, leg uit waarom er is besloten om het nieuwe algoritme zelf (door) te ontwikkelen of in te kopen.

Kijk o.a. in de algoritmebibliotheek (onderdeel van de datacatalogus) en zoek/filter op algoritme.

14 Werking algoritme/AI-systeem

a. Beschrijf hoe het algoritme/AI-systeem werkt/gaat werken.

b. Beschrijf de taak die het algoritme/AI-systeem uitvoert/gaat uitvoeren.

Bijvoorbeeld; object detection, speech-to-text, segmentatie, risico-taxatie, sentiment analysis, etc.

c. Beschrijf het type algoritme.

Bijvoorbeeld: random forest, logistic regression, K-means clustering, convolutional neural network, transformer.

d. Maakt het algoritme/AI-systeem gebruik van of gaat het algoritme/AI-systeem gebruik maken van machine learning? Leg uit.

Antwoord: ...

Antwoord: ...

Antwoord: ...

Selecteer één of meerdere opties uit de onderstaande lijst

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Antwoord: ...

Antwoord: ...

Antwoord: ...

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Voorbeelden van machine learning zijn:

- supervised learning: het algoritme leert van gegevens die gelabeld zijn, bijv. foto's met labels. Hierdoor kan een algoritme leren of iets een auto is of niet.
- unsupervised learning: het algoritme bepaalt zelf patronen en structuren in ongestructureerde gegevens zonder label, bijv. foto's van wapens die het algoritme zelf sorteert.
- reinforcement learning: het algoritme leert door trial-and-error en krijgt beloningen voor goede acties. Bijvoorbeeld een drone die leert hoe hij het beste een gebied kan verkennen tijdens een zoekactie, waarbij hij beloond wordt voor het efficiënt vermijden van obstakels en het vinden van relevante locaties.
- deep learning: het algoritme gebruikt neurale netwerken om complexe patronen te herkennen in grote hoeveelheden data, zoals gezichtskenmerken of kentekens.

e. Maakt het algoritme/AI-systeem gebruik van of gaat het algoritme/AI-systeem gebruik maken van op logica- of kennisgebaseerde benaderingen die leren, redeneren of modelleren mogelijk maken? Leg uit.

Ook wel knowledge and logic-based approaches genoemd. Deze AI-systemen leren door op basis van kennis, regels, feiten en relaties die door mensen zijn gecodeerd. Een voorbeeld is een taalmodel.

f. Leert het algoritme/AI-systeem door of gaat het algoritme/AI-systeem doorleren tijdens de operationele fase? Leg uit.

Het gaat hier om algoritmes/AI-systemen die tijdens de operationele fase doorgaan met leren en aan de hand van nieuwe data parameters automatisch aanpassen.

15 Welke dataset(s) zijn/worden er gebruikt voor de ontwikkeling en validatie? Beschrijf de dataset(s).

Wanneer er openbare datasets worden gebruikt (datasets die publiek beschikbaar zijn, zoals datasets van Huggingface, Kaggle, en Github), noteer de naam en bijbehorende URL van de dataset.

16 Gebruik (productie)data tijdens operationele inzet algoritme/AI-systeem

a. Op welke databron(nen) wordt het algoritme/AI-systeem uiteindelijk ingezet?

Dit gaat alleen over de bronnen waarop het algoritme/AI-systeem wordt ingezet ("productie-data"), niet bronnen die worden gebruikt voor ontwikkeling en/of validatie van het algoritme/AI-systeem.

b. Wat is de juridische grondslag van de dataverwerking in de inzetfase?

De juridische grondslag is de grond op basis waarvan de politie een bepaalde activiteit (dus ook data analyse) aan de hand van een AI-toepassing kan en mag verrichten. Hierbij moet gekeken worden naar de werkingssfeer van het AI-systeem en de wijze waarop dit "afgedekt" moet worden door een wettelijke bevoegdheid. Denk hierbij aan grondslagen, zoals beschreven in de Wet Politiegegevens, de Gemeentewet, Wetboek van Strafvordering en/of andere sectorale wet, - en regelgeving.

17 Wordt er gebruik gemaakt van persoonsgegevens? Selecteer een of meerdere opties.

Met 'persoonsgegevens' bedoelen we alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Dit betekent dat informatie ofwel direct over iemand gaat, ofwel naar deze persoon te herleiden is. Voorbeelden van persoonsgegevens zijn iemands naam, adres of (pas)foto, of kenteken, maar ook camera- of geluidsopname waarop iemand te herkennen is.

Biometrische gegevens zijn gegevens van fysieke, fysiologische of gedragskenmerken van een persoon die gebruikt kunnen worden voor identificatie van die persoon. Voorbeelden van biometrische gegevens zijn vingerafdrukken, stemgeluid, en afbeeldingen die het gezicht van personen bevat. Overige persoonsgegevens zijn gegevens die te herleiden zijn tot specifieke personen maar die niet onder bijzondere of strafregelgevoelige gegevens vallen; voorbeelden zijn iemands naam, adres, en IP-adres.

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Antwoord: ...

Antwoord: ...

Selecteer één of meerdere opties uit de onderstaande lijst

Antwoord: ...

Selecteer één of meerdere opties uit de onderstaande lijst

INZET

18 Valt het algoritme/AI-systeem onder een van de volgende categorieën van AI-systemen?

De volgende categorieën van systemen staan als verboden of hoog-risico in de AI-Verordening.

19 Wat is de juridische grondslag voor de beoogde inzet van het algoritme/AI-systeem?

20 Eénmalige ontwikkeling en inzet in één specifiek opsporingsonderzoek

Er is sprake van een alternatief KRAAI-proces indien er sprake is van éénmalige ontwikkeling en inzet van een algoritme/AI-systeem in één specifiek opsporingsonderzoek, waarbij sprake is van operationeel belang én urgentie om het algoritme/AI-systeem op korte termijn operationeel in te zetten en minder dan 8 weken doorlooptijd zit tussen start ontwikkeling en start operationele inzet. Indien besloten wordt om dit algoritme/AI-systeem structureel (i.e. voor meerdere opsporingsonderzoeken) in te zetten of door te ontwikkelen voor toekomstig structureel gebruik, moet (alsnog) het volledige KRAAI proces doorlopen worden.

a. Is er sprake van éénmalige ontwikkeling en inzet van een algoritme/AI-systeem in één specifiek opsporingsonderzoek?

b. Is er sprake van operationeel belang én urgentie om het algoritme/AI-systeem op korte termijn operationeel in te zetten?

c. Zit er minder dan 8 weken doorlooptijd tussen start ontwikkeling en start operationele inzet?

21 Werkproces en menselijke tussenkomst

a. Beschrijf het toekomstige werkproces en de rol van het algoritme/AI-systeem en de rol van de gebruiker daarin.

Welke rol spelen de resultaten van het algoritme/AI-systeem in de operatie? Is er sprake van volledige autonome inzet of is er sprake van een menselijke tussenkomst? Beschrijf op welke wijze menselijke tussenkomst gewaarborgd wordt en op welke wijze de uitkomsten van het algoritme/AI-systeem door medewerkers gebruikt, gecontroleerd en bijgesteld (kunnen) worden.

b. Is het een proces met (directe) gevolgen voor betrokkenen? Leg uit.

Het betreft hier processen met impact, dat zullen over het algemeen besluitvormingsprocessen zijn. Of het draagt bij aan hoe de overheid een betrokkene of groep categoriseert of benadert, door bijvoorbeeld het gebruiken van weegfactoren of voorspellingen. Dit kan gevolgen hebben voor de benadering of behandeling. Zoals risicoscans en fraude signalering algoritmes.

Onder gevolgen vallen in ieder geval rechtsgevolgen. Een rechtsgevolg houdt in dat het besluit volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van invloed is op de wettelijke rechten van een betrokkenen, iemands juridische status of zijn rechten uit hoofde van een overeenkomst. Ook betreft het feitelijke gevolgen die raken aan belangen van een persoon zoals financiële gevolgen (wel/geen toeslag), gevolgen voor grondrechten (wel/geen rechtsbescherming) en juridische gevolgen (wel/niet in NL blijven, een woning toegewezen krijgen). Ook de selectie voor een inspectie of controle wordt gezien als een gevolg. Betrokkenen betreft iedereen die te maken krijgt met de Nederlandse overheid. We vatten dit samen als burgers en organisaties.

c. Beïnvloedt het algoritme het proces en heeft het algoritme een significant effect op de uitkomst van het proces? Leg uit.

Hierbij gaat het over processen waarbij het algoritme een besluit beïnvloedt (bijv. door het geven van een weegfactor wat de vervolgstap (mede) bepaalt in een proces). Er kunnen vele redenen zijn waarom er toch sprake is van een significant effect. Denk bijvoorbeeld aan het feit dat als er sprake is van menselijke tussenkomst, maar het gegeven advies/selectie door het algoritme bijna altijd wordt overgenomen, er waarschijnlijk ook sprake is van zo goed als compleet geautomatiseerde besluitvorming.

d. Automatiseert/digitaliseert het algoritme een handmatige werkinstructie? Leg uit.

Geen van bovenstaande.

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

Hierbij gaat het over processen waarin het algoritme een handmatige werkinstructie automatiseert/digitaliseert, zoals algoritmes waarbij alle parameters wettelijk vaststaan en het algoritme een (complexe) beslisboom afloopt enkel op basis van deze parameters. Indien de parameters niet wettelijk vaststaan, maar het gaat hier wel om een geautomatiseerde handmatige werkinstructie, leg uit.

Antwoord: ...

(ETHISCHE) REFLECTIE

Onderstaande vragen zijn bedoeld als eerste scan van ethische risico's. Op basis van de antwoorden bepaalt HAAI of extra begeleiding (Ethiektafel plus) vereist is. Een Ethiektafel plus brengt de belangrijkste betrokkenen rond een AI-toepassing bijeen om inzicht te krijgen in ethische aspecten en vervolgacties te bepalen.

22 Wie worden geraakt bij de ontwikkeling en/of inzet van de AI-toepassing?

Breng in kaart wie direct en indirect worden geraakt: collega's (medewerkers in verschillende rollen), burgers (benoem welke groep burgers), kwetsbare groepen in de samenleving, ketenpartners (het Openbaar Ministerie, belangenorganisaties, etc.). Denk na over wie vanuit verschillende perspectieven relevant zijn, verantwoordelijkheden dragen of bevoordeeld of benadeeld kunnen worden.

Gebruik het vrije tekstveld om een opsomming te maken. Selecteer vervolgens het best passende antwoord.

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

23 Welke negatieve en positieve effecten kunnen optreden?

Inventariseer zowel positieve als negatieve effecten, op individuen, groepen en de samenleving. Maak een inschatting van de ernst en schaal van negatieve effecten: worden veel mensen geraakt? Zijn er onomkeerbare consequenties? Let daarbij ook weer op wie er geraakt wordt; kijk daarbij niet alleen naar de gevolgen voor (groepen in) de samenleving, maar ook naar de gevolgen voor de politie (interne rollen)? Ga ook na of de gevolgen voelbaar zullen zijn op korte of lange termijn.

Gebruik het vrije tekstveld om een opsomming te maken. Selecteer het best passende antwoord.

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

24 Wat zijn de belangrijkste waarden die onder druk staan en/of bevorderd worden?

Benoem welke waarden in deze casus belangrijk zijn, bijvoorbeeld veiligheid, efficiëntie, rechtvaardigheid, autonomie of duurzaamheid. Probeer aan te geven welke waarden het zwaarst wegen, voor de specifieke context waarin de AI-toepassing wordt ontwikkeld en/of ingezet.

Gebruik het vrije tekstveld om de 3 tot 5 waarden te benoemen die centraal staan in deze casus. Licht vervolgens toe waarom die waarden in deze context belangrijk zijn. Selecteer het best passende antwoord.

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

25 Is deze AI-toepassing de (moreel) juiste manier om operationele meerwaarde te realiseren?

Geef aan in hoeverre de AI daadwerkelijk een toegevoegde waarde heeft. Overweeg bijvoorbeeld of de AI-toepassing praktisch bijdraagt aan de politietaken, bijvoorbeeld door tijd te besparen, nauwkeurigheid te verhogen, veiligheid te verbeteren of kosten te reduceren. Reflecteer ook op de vraag of er alternatieven zijn en beargumenteer waarom deze minder geschikt zijn.

Gebruik het vrije tekstveld om toe te lichten waarom de AI-toepassing in verhouding staat tot het doel dat wordt nagestreefd (proportionaliteit). Geef ook aan of er een andere, minder ingrijpende manier is om hetzelfde doel te bereiken (subsidiariteit). Selecteer het best passende antwoord.

Antwoord: ...

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

26 Wat zijn de handelingsopties om de waarden te bevorderen en inbreuken te beperken?

Beschrijf welke acties en maatregelen mogelijk zijn of zijn ondernomen, bijvoorbeeld aanpassingen in de techniek (zoals het herontwerpen van functies), beleidsmatige veranderingen (bijvoorbeeld regels of afspraken binnen de organisatie), of activiteiten gericht op gedrag en bewustwording (zoals trainingen). Geef aan wie verantwoordelijk is voor de uitvoering en binnen welke termijn deze plaatsvindt. Reflecteer ook op hoe deze opties aansluiten bij je gevoel: verminderen ze de zorgen? Helpen ze om de verwachte voordelen te realiseren?

Antwoord: ...

Gebruik het vrije tekstveld om de belangrijkste ideeën en concrete vervolgacties toe te lichten. Selecteer het best passende antwoord.

Selecteer een van de opties uit de onderstaande lijst

OVERIG

- 27 Deel hier aanvullende aspecten die je wil benoemen en nog niet aan de orde zijn geweest.**
Denk hierbij zowel aan de (inzet van) het algoritme als de data die hiervoor wordt gebruikt.

Antwoord: ...